

Norges Vassdr. & Energidirektorat
Postboks 5091

0301 OSLO

Avdeling:

Sendt pr epost nve@nve.no og vanlig post

Saksnummer NVE 2019010795.

Søknad om konsesjonsfritak for oppgradering av Salsbruket Kraftstasjon – Kommentar til høringsuttalelsen fra Fylkesmannen i Trøndelag og Trøndelag Fylkeskommune

Med bakgrunn i søknad fra Firma Albert Collett (FAC) datert 20.09.19 om konsesjonsfritak for å oppgradere Salsbruket Kraftstasjon fra en slukeevne på 13 kbm/s til 18 kbm/s har Fylkesmannen i Trøndelag avgitt en uttalelse datert 20.03.20 og Trøndelag Fylkeskommune tilsvarende datert 23.04.20

Vi forstår uttalelsen slik at Fylkesmannen ut fra allmenne hensyn mener at spørsmålet om eventuell økt slukeevne i Salsbruket Kraftstasjon må konsesjonsbehandles etter vannressurslovens paragraf 8, og særlig med tanke på følgende;

- Tilrettelegging for oppvandring og oppvekst av sjøvandrende laksefisk og ål
- Bevare elvemusling i sideelva Krokvasselve

Det er også kommentert at konsesjonsbehandling bør være et virkemiddel for å forbedre miljøtilstanden i Opløvsassdraget.

Vi forstår Fylkeskommunens uttalelse slik man i hovedsak fokuserer på følgende;

- Viktige allmenne interesser omfatter de anadrome artene laks, sjørret og ål, og en rehabilitering av disse i vassdraget
- Elvemusling er vesentlig for miljømålet
- Viktig at Salsbruket kraftverk konsesjonsplikt vurderes for å sikre miljømåloppnåelse
- Eksisterende tekniske anlegg gjør det forholdsvis enkelt å tilrettelegge for oppvandring av anadrom fisk

Det er riktig slik Fylkesmannen fremhever at nedre del av vassdraget, men sannsynligvis ikke så langt opp som til Liafoss, var lakseførende før etablering av Salsbruket Tresliperi i 1905 da Opløfossen ble sperret av Salsbruket dam.

Videre er det også riktig at man i forbindelse med havbeiteprosjektet (PUSH) på 1990-tallet gjennomførte flere forsøk med utsetting av laks oppstrøms Salsbruket dam. Som aktiv deltaker i dette forsøket bisto FAC ved den manuelle håndtering, sortering og transport av fellefanget fisk i håp om at dette kunne bidra til ekstra sportsfiske i vassdraget oppstrøms dammen. Det viste seg imidlertid vanskelig å spore noen effekt av disse forsøkene.

Etter at det ble besluttet å bygge Salsbruket Settefisk ble alle forsøk med utsetting av fisk oppstrøms Salsbruket dam avvirket av smittevern hensyn. Settefiskanlegget var svært opptatt av at det ikke måtte komme smitte oppstrøms vanninntaket til anlegget.

Vi forstår det slik at en tilrettelegging for oppvandring og oppvekst av sjøvandrende laksefisk også pr. i dag kommer i konflikt med driften av Salsbruket Settefisk (MOWI). Dette er et anlegg basert på gjennomstrømming hvor det vil være vanskelig å skulle desinfisere de store vannmengdene som er viktig for produksjonen av smolt.

Registrerte forekomster av elvemusling i Opløvassdraget er, så vidt vi er kjent med, lokalisert i sideelva Krokvasseelva. Her skal det være registrert flere lokaliteter oppstrøms Krokvassefossen. Denne har et tilnærmet loddrett fall på i underkant av 20 meter, og det er ikke kjent at det har vært anadrom fisk her i historisk tid.

Hverken det omsøkte tiltaket med økt slukeevne i Salsbruket kraftstasjon eller en eventuell tilrettelegging for oppvandring av anadrom fisk i vassdraget vil kunne komme i berøring med de registrerte forekomstene av elvemusling.

Fylkeskommunen kommenterer at eksisterende tekniske anlegg gjør det forholdsvis enkelt å tilrettelegge for oppvandring av anadrom fisk.

Tidligere fangstfelle benyttet i forbindelse med havbeiteprosjektet (PUSH) nevnes som et eksempel på dette. Det er imidlertid bare deler av denne som står igjen og innretningen var opprinnelig designet for å avlive all fanget laks. Om slik innretning skal kunne brukes på en effektiv og forsvarlig måte til utsortering av vill laks for senere gjenutsetting bør det gjøres tilpasninger i designet. Prosessen med sortering, transport og gjenutsetting vil selv med et forbedret design kreve mye ressurser.

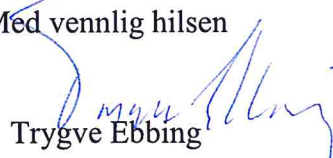
Det er også lansert en ide om å bruke eksisterende tunnel for flomavledning på siden av dammen som «laksetrapp». Det synes tvilsomt om en tunnel for flomavledning lar seg kombinere med en laksetrapp, - og om tunnelen skal fungere som laksetrapp må det oppstrøms tunnelen etableres en løsning for å løfte oppvandrende fisk anslagsvis 10 meter vertikalt.

Det litt mer generelle synspunktet fra Fylkesmannen og Fylkeskommunen som går på det å «forbedre miljøtilstanden» ut over det som gjelder anadrom laksefisk synes vi det er vanskelig å kommentere da vi ikke er kjent med hva som konkret måtte ligge i dette.

Som en generell avsluttende kommentar tillater vi oss å nevne at tiltakshaver Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk ble fritatt fra å søke om konsesjon ved ombygging / oppgradering av kraftverket i Byafossen ved Steinkjer.

Slik vi ser det er det mange likhetstrekk ved ombyggingen av det gamle kraftverket ved det tidligere tresliperiet til Helge Rein By Brug AS i Byafossen og omsøkt konsesjonsfritak for økt slukeevne ved Salsbruket kraftstasjon som tidligere var en del av Salsbrukets Tresliperi.

Med vennlig hilsen

Trygve Ebbing